

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 241/04-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. augusta 2004 predbežne prerokoval sťažnosť Jozefa Ráca, bytom Ž., ktorou namieta porušenie zákazu diskriminácie podľa čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 20 Cob 7/04, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Jozefa Ráca o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. júna 2004 doručená sťažnosť Jozefa Ráca, bytom Ž. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie zákazu diskriminácie podľa čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 20 Cob 7/04.

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza aj nasledovné skutočnosti „Diskrimináciu vidím v tom, že krajský súd vyvodil taký záver, že na sporné obdobie od 3. 2. 1998 do 15. 6. 1998 som nepreukázal uzavretie platných mesačných zmlúv. Pritom existuje list primátora Ing. S. na č. l. 25 spisu, ktorý si objednal na rok 1998 do 15. 6. čistenie mesta. Zdôvodňuje sa to tým, že šlo vždy len o jednomesačné práce, ktoré boli vykonávané v rámcovej zmluve o dielo pričom Mesto Ž. nebolo účastníkom tejto zmluvy, ale len NÚP a ja.(...)“

Ved' ak Mesto nebolo účastníkom zmluvy, nemuselo nič vypovedať (...), lebo nová mesačná zmluva by nevznikla. Toto súd vôbec nezdôvodnil, nevypočul si pracovníkov NÚP v Ž. Takýto postup si súd dovoľil len preto, že som róm a že išlo o peniaze prevažne pre rómov, ktorí pracovali pri čistení mesta. Diskriminácia voči nám existuje od začiatku v tom, že bez akéhokoľvek dôvodu si pán primátor Ing. S. dovoľil jednostranne vypovedať zmluvu a v tomto ho súd podporil a mne porušil Ústavou zaručené právo na primeranú súdnu ochranu a pokračoval v diskriminácii mojej osoby tým, že úmyselne nepoužil a vynechal dôkazy, ktoré boli v môj prospech.(...)“

V nadväznosti na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Vydaním rozhodnutia Krajského súdu v Žiline dňa 11. marca 2004, vo veci 20 Cob 7/04, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu v Žiline 10 Cb 56/02 z 24. 10. 2003, ktorým sa zamietol návrh sťažovateľa v celom rozsahu, došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu a porušeniu práva zákazu akejkoľvek diskriminácie. Krajský súd v Žiline je povinný uhradiť sťažovateľovi náhradu škody, ktorá mu vznikla zamietnutím návrhu v sume 420.000,- Sk.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez účasti sťažovateľa v súlade s § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťuje, či návrh spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti pravidelne skúma aj to, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy sa základné práva a slobody zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na (...) príslušnosť k (...) etnickej skupine (...). Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.

Sťažovateľ namieta, že postupom krajského súdu došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva na zákaz diskriminácie podľa čl. 12 ods. 2 ústavy, pretože krajský súd rozhodol v jeho neprospech, pričom nevykonával všetky sťažovateľom navrhované dôkazy.

Ústavný súd stabilne judikoval, že do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne (napr. I. ÚS 24/00, I. ÚS 15/01, III. ÚS 53/02). K tomu treba dodať, že aj taký zásah podlieha princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu a je preto podmienený tým, že zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne konanie všeobecného súdu nie je napravitel'né účinným procesným prostriedkom alebo postupom nadriadeného alebo inštančne vyššieho stupňa všeobecného súdu.

Postup a konanie krajského súdu, v ktorom vidí sťažovateľ porušenie svojho základného práva, však nemožno hodnotiť ako neodôvodnené či arbitrárne. Článok 46 ods. 1 ústavy, ktorého obsahom je právo na súdnu ochranu, zaručuje prístup k súdu a rovnaké právne postavenie pred súdom každému, kto žiada o ochranu svojich záujmov chránených právnym poriadkom, ktorú štát zveril súdnej moci. Právom zaručeným podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa teda každej osobe priznáva oprávnenie uchádzať sa o ochranu svojho práva v konaní pred súdom, ak rozhodnutie o predloženej príťažbe prináleží do právomoci súdu, ako aj možnosť byť účastníkom súdneho konania po splnení podmienok ustanovených zákonom.

Každá osoba žijúca v Slovenskej republike má právo domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde. Sťažovateľ uplatnil toto svoje právo, ale v konaní pred Okresným súdom Žilina (ďalej len „okresný súd“) vo veci sp. zn. 10 Cb 56/02 a následne v konaní pred krajským súdom vo veci sp. zn. 20 Cob 7/04 nemal úspech. Obsahom práva na nestranný súd zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy nie je rozhodnutie, ktorým súd vyhovie navrhovateľovi. Neúspech v spore nie je porušením tohto základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Navyše treba uviesť, že tak okresný súd, ako aj krajský súd náležitým spôsobom vyhodnotili dôkazy, na základe ktorých dospeli k skutkovému záveru o tom, že žaloba sťažovateľa nie je opodstatnená. Ústavný súd nevidí dôvod a nemá ani právomoc na to, aby tieto závery okresného súdu a krajského súdu v tomto prípade spochybnil a nahradil ich vlastnými závermi.

Keďže ústava v článku 12 ods. 2 upravuje zákaz diskriminácie pri používaní základných práv a slobôd, ktoré sú obsiahnuté v jej druhej hlave, možno konštatovať, že zákaz diskriminácie sa vzťahuje aj na využívanie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Za diskriminačnú úpravu prístupu k súdnej ochrane možno považovať takú, ktorá rovnaké alebo analogické situácie rieši odchylným spôsobom, pričom takýto postup nemožno rozumne odôvodniť. Za diskrimináciu však nemožno považovať iné rozhodnutie vo veci, ako očakával sťažovateľ, či nevykonanie všetkých sťažovateľom navrhovaných dôkazov.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že nebolo možné, aby označeným rozhodnutím všeobecného súdu došlo k porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 46 ods. 1 ústavy, pretože ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Ústavný súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou opakovane vyslovil, že ak sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom namietal také porušenie základného práva alebo slobody, ktoré podľa okolností prípadu nemohlo nastať, ústavný súd návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (napr. II. ÚS 70/99, III. ÚS 45/03).

Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť po jej predbežnom prerokovaní odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú. Zároveň bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa, keďže ústavný súd odmietol sťažnosť v celom rozsahu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. augusta 2004